

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม
ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

**Factors Related to Dengue Hemorrhagic Fever Preventive Behavior of the People at
Bannongreang and Bansalaprachakom villages and Village Health Volunteers
in Thakam Subdistrict, Thasae District, Chumphon Province**

วราภรณ์ อำพันกาญจน์

Waraporn Ampankan

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Master of Science Program Thesis in Public Health

Phetchaburi Rajabhat University

2554

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ผู้วิจัย นางสาวรารกรณ์ อัมพันกาญจน์
สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ดร.บุษราคัม สิงห์ชัย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.บัวตั้น เขียวอารมณ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม ตำบลท่าข้าม อำเภอนาทม จังหวัดอุดรธานี
ผู้วิจัย นางสาววรรณ อัมพันกาญจน์ สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ พ.ศ. 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม 2) เปรียบเทียบปัจจัยแวดล้อมกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันโรคของประชาชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน บ้านหนองเรียงกับบ้านศาลาประชาคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชน จำนวน 210 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 30 คน จากบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ตำบลท่าข้าม อำเภอนาทม จังหวัดอุดรธานี รวม 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยแวดล้อมด้านความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของประชาชนบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคมโดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง และปัจจัยแวดล้อมด้านทัศนคติ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยแวดล้อมด้านความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก และทัศนคติ ของประชาชน 2 หมู่บ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ปัจจัยแวดล้อมด้านความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก และทัศนคติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 2 หมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. พฤติกรรมการป้องกันโรคด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน 2 หมู่บ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพฤติกรรมการป้องกันโรคด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของอาสาสมัครสาธารณสุข 2 หมู่บ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่พฤติกรรมการป้องกันโรคด้านบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ระหว่าง 2 หมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าประชาชนในหมู่บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม ควรได้รับการปรับปรุงทัศนคติและการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไข้เลือดออกและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะต้องปรับความรู้และทัศนคติของ 2 หมู่บ้านนี้ให้มีความสูงเท่าเทียมกัน

Thesis Title: Factors Related to Dengue Hemorrhagic Fever Preventive Behavior of the People at Bannongreang and Bansalaprachakom villages and Village Health Volunteers in Thakam Subdistrict, Thasae District, Chumphon Province **Researcher:** Miss Waraporn Ampankan **Major:** Public Health Science **Year:** 2011

Abstract

The purposes of the study were to: 1) study factors related to Dengue Hemorrhagic Fever preventive behavior of the people at Bannongreang and Bansalaprachakom villages and village health volunteers, 2) compare factors related to Dengue Hemorrhagic Fever prevention behavior of the people at Bannongreang and Bansalaprachakom villages and village health volunteers, and 3) compare disease preventive behavior of the people at Bannongreang and Bansalaprachakom villages and village health volunteers. The samples were 210 people and 30 village health volunteers randomized from the population at Bannongreang and Bansalaprachakom villages. The tool used for collecting data was a questionnaire. Data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research results were as follows:

1. Factors related to Dengue Hemorrhagic Fever knowledges of the people at Bannongreang and Bansalaprachakom as a whole were at a high level. Attitude was at a medium level.
2. Factors related to Dengue Hemorrhagic Fever knowledges and attitude of the people in both villages were significantly different at 0.05 level. However, the factors related to Dengue Hemorrhagic Fever knowledges and attitude of the village health volunteers in both villages were not significantly different.
3. Disease prevention behaviors in self practice for Dengue Hemorrhagic Fever prevention of the people in both villages were significantly different at 0.05 level. As for disease preventive behaviors in self-practice for Dengue Hemorrhagic Fever prevention of the village health volunteers in both villages were significantly different at 0.05 level, their roles of disease preventive behaviors in both villages were not significantly different.

In conclusion, the people in Bannongreang and Bansalaprachakom villages should be improved their self-practice and attitude toward the prevention of Dengue Hemorrhagic Fever. Moreover, the village health volunteers should help them adjust their knowledge and attitude toward this fever and prevention to be at a high level equally in both villages.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.เวทิน นพนิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.บุษราคัม สิงห์ชัย ประธานกรรมการสอบ และดร.บัวตัน เขียวอารมณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาให้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้เครื่องมือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอขอบพระคุณอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประชาชนบ้านหนองเรียง บ้านศาลาประชาคม ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าชะแอม จังหวัดชุมพร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาภาควิชาสาธารณสุขศาสตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาอำเภอท่าชะแอมทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคุณบิดา มารดา ครอบครัว ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีอาจะบุญนามได้ทั้งหมด ที่กรุณาให้กำลังใจช่วยเหลือและให้การส่งเสริมสนับสนุนด้วยดีตลอดมา จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

วรารณ อำพันกาญจน์

สิงหาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
โรคไขข้ออักเสบ.....	7
ทฤษฎีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม.....	21
ข้อมูลพื้นฐานตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือในการวิจัย.....	34
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

4 ผลการวิจัย.....	37
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	37
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก.....	44
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติเกี่ยวกับเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก.....	46
ตอนที่ 4 ด้านการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก.....	49
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านบทบาทการทำหน้าที่ของอาสาสมัคร สาธารณสุข.....	55
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ระดับคะแนน.....	56
ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ระดับทัศนคติ.....	58
ตอนที่ 8 การวิเคราะห์คะแนนด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไข้เลือดออก..	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
การอภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	72
ประวัติผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนหลังคาเรือนและกลุ่มตัวอย่าง	34
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของประชาชน บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม..	38
4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	41
4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของประชาชน.....	44
4.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัคร สาธารณสุข	45
4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านทัศนคติเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของประชาชน.....	46
4.6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลด้านทัศนคติเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	47
4.7 ร้อยละของข้อมูลด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของกลุ่มประชาชน.....	49
4.8 ร้อยละของข้อมูลด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม.....	52
4.9 ร้อยละของข้อมูลด้านบทบาทเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข บ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม.....	55
4.10 เปรียบเทียบระดับความรู้ประชาชนบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม.....	56
4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของประชาชนบ้าน หนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม.....	57
4.12 เปรียบเทียบระดับความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม..	57
4.13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนด้านความของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน..	57
4.14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนทัศนคติของประชาชนบ้านหนองเรียงและบ้านศาลา ประชาคม	58
4.15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนทัศนคติไข้เลือดออกของกลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน.....	58
4.16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของ ประชาชนบ้านหนองเรียงและบ้านศาลาประชาคม	59
4.17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนด้านการปฏิบัติตัวของกลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.....	59

4.18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนด้านด้านบทบาทของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านในเรื่องการป้องกันโรคไขเลือดออก.....	60
------	--	----

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ.....	26